

PROJEKT TECHNICZNY

MODERNIZACJA I REMONT WIEŻY ZABYTKOWEGO RATUSZA W BOGUSZOWIE-GORCACH

INWESTOR :

Gmina Miasto Boguszków-Gorce
pl. Odrodzenia 1
58-370 Boguszków-Gorce

ADRES :

Boguszków-Gorce, Plac Odrodzenia 1
dz. nr 353, obręb nr 3 Boguszków

STANOWISKO	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
PROJEKTANT ARCHITEKTURA	mgr inż. arch. Maria Janowska nr upr. 240/91/UW do projektowania w branży arch. bez ograniczeń	
PROJEKTANT INSTALACJE ELEKTRYCZNE	mgr inż. Aleksander Pater nr upr. 131/DOŚ/06 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych do projektowania bez ograniczeń	

I PROJEKT TECHNICZNY – CZĘŚĆ OPISOWA

- 1 Rozwiązania konstrukcyjne obiektu
  - Istniejący układ konstrukcyjny
  - Istniejące ściany konstrukcyjne
  - Istniejące stropy
  - Istniejąca więźba dachowa
- 2 Rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe wewnętrznych i zewnętrznych przegród budowlanych
- 3 Prace budowlane, przygotowawcze i wykończeniowe
- 4 Rozwiązania niezbędnych elementów wyposażenia budowlano-instalacyjnego
  - Instalacje elektroenergetyczne
  - Instalacja piorunochronna
- 5 Warunki ochrony przeciwpożarowej

II PROJEKT TECHNICZNY – CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Architektura

Rys. A-1	Orientacja i sytuacja
Rys. A-2	Elewacje
Rys. A-3	Wieża – elewacja zachodnia
Rys. A-4	Wieża – elewacja północna
Rys. A-5	Wieża – elewacja południowa
Rys. A-6	Wieża – elewacja wschodnia
Rys. A-7	Pomieszczenia urządzenia zegarowego
Rys. A-8	Schematy odtwarzanych elementów

Instalacje elektryczne

Rys. E-1	Schemat zasilania oświetlenia
Rys. E-2	Rzut pomieszczeń – instalacje elektryczne

1. ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNE OBIEKTU

Istniejący układ konstrukcyjny

Prace remontowe i modernizacyjne skupiają się w obrębie ostatnich trzech poziomów wieży budynku Ratusza i dachu wieży. Obejmują swoim zakresem dwa pomieszczenia, przestrzeń w skosie dachu ponad tymi pomieszczeniami oraz powierzchnię pokrycia dachowego i elementy dachu wieży.

Wieża wykonana w technologii tradycyjnej, murowanej, z cegły. Wewnątrz, konstrukcja drewniana ze słupów i belek o przekrojach w zakresie 15-20x15-20 cm, połączona (wmurowana) ze ścianami zewnętrznymi wieży. Zewnętrzne i wewnętrzne powierzchnie ścian otynkowane. Wewnątrz tynk z częściowymi ubytkami.

Istniejące ściany konstrukcyjne

Jedynymi ścianami konstrukcyjnymi są zewnętrzne ściany wieży. Pomieszczenia wewnątrz wieży nie posiadają wewnętrznych podziałów.

Istniejące stropy

Stropy wewnątrz wieży drewniane, będące częścią wewnętrznego szkieletu drewnianego wieży. W pierwszym stropie, będącym podłogą najniższego pomieszczenia objętego opracowaniem, znajduje się pośrodku otwór, z metalową barierką, jako przepust dla łańcuchów i obciążników mechanizmu zegara znajdującego się poziom wyżej. W stropie powyżej, będącym podłogą drugiego pomieszczenia, także znajduje się otwór nad którym zamontowany jest, w stalowej ramie i obudowie z płyt, mechanizm zegara. Z niższego poziomu na wyższy prowadzą drewniane schody zabiegowe, drabiniaste, przylegające do ściany wieży. Ostatni, najwyższy poziom stanowi kolejny strop drewniany nad którym znajduje się szczyt wieżby dachowej. Znajdujące się w tej przestrzeni wyjście daje dostęp do latarni wieży. Wejścia na poziom tej przestrzeni za pośrednictwem drewnianych schodów drabiniastych.

Istniejąca więźba dachowa

Więźba dachowa drewniana, z krokwi i belek o przekrojach w zakresie 12-20x12-20 cm. Pokrycie dachowe z blachy, na pełnym deskowaniu.

Na szczycie wieżby posadowiona jest latarnia, o konstrukcji drewnianej, na planie ośmioboku, o elementach pokrytych blachą, z murowanymi gzymsami w podstawie i na zwieńczeniu latarni.

Ponad latarnią posadowiony jest hełm zwieńczony szpicem. Konstrukcja drewniana z pokryciem z blachy, na pełnym deskowaniu. Trzon szpicu drewniany, powleczony arkuszami z blachy.

2. ROZWIĄZANIA KONSTRUKCYJNO-MATERIAŁOWE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH PRZEGRÓD BUDOWLANYCH

Projekt nie przewiduje zmian rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych i ogranicza się jedynie do remontu, odtworzenia, konserwacji i modernizacji istniejących elementów konstrukcyjnych, wykończeniowych i wyposażenia, przy zachowaniu dotychczasowych.

Przed przystąpieniem do prac należy opracować projekty wykonawcze dla elementów nowych lub odtwarzanych (dotyczy to głównie elementów szpica wieńczącego). Dokumentacja musi być sporządzona przez uprawnionego projektanta a rozwiązania materiałowe uzgodnione z Inwestorem oraz Konserwatorem Zabytków.

3. PRACE BUDOWLANE, PRZYGOTOWAWCZE I WYKOŃCZENIOWE

Celem Inwestycji jest remont, modernizacja i rekonstrukcja elementów budowlanych i instalacyjnych będących częścią wieży budynku Ratusza. Zakres prac swoim zakresem obejmuje wnętrza trzech najwyższych pomieszczeń/kondygnacji wieży, wraz z renowacją znajdującego się w ich wnętrzu mechanizmu zegara i wymianą tarcz zegarowych widocznych na elewacjach, oraz obejmuje dach wieży, latarnię, hełm i szpic. Planowany jest także montaż oświetlenia w latarni wieży, podświetlenia tarcz zegara i instalacji piorunochronnej.

W ramach inwestycji projekt przewiduje następujące prace:

- remont dachu i hełmu wieży poprzez demontaż obecnego pokrycia i montaż pokrycia z blachy miedzianej wraz z ewentualną wymianą deskowania, (Fot. 1 – 4*)
- demontaż obecnego pokrycia konstrukcji latarni i montaż nowego pokrycia z blachy miedzianej, (Fot. 1 – 4*)
- oczyszczenie, uzupełnienie i malowanie gzymsów nad i pod latarnią, (Fot. 1 – 4*)
- odtworzenie uszkodzonego i usuniętego szpica wieńczącego wieżę oraz montaż nowego (wraz z elementami ozdobnymi: kulą i wiatrowskazem), (Fot. 1 – 4, 16 - 19*)
- otynkowanie wewnętrznych ścian murowanych pomieszczenia zawierającego mechanizm zegara, (Fot. 6, 8, 9 i 14*)
- konserwację drewnianych, wewnętrznych, widocznych elementów konstrukcyjnych w pomieszczeniu zawierającym mechanizm zegara oraz w przestrzeni pod i ponad tym pomieszczeniem, (Fot. 10 – 15*)

- naprawę oraz renowację mechanizmu zegara i doprowadzenie mechanizmu do ponownego, prawidłowego funkcjonowania, (Fot. 5 –11*)
- wymianę trzech tarcz zegara (zachodniej, północnej i południowej), (Fot. 2, 3, 8 i 9*)
- remont i montaż brakujących odcinków instalacji piorunochronnej na dachu wieży.
- montaż oświetlenia podświetlającego latarnię oraz montaż oświetlenia wewnętrznego podświetlającego tarcze zegarowe,
- demontaż na czas prac i ponowny montaż po ich ukończeniu elementów i instalacji nie podlegających projektowanym pracom.

*Fotografie w Załączniku Nr 2 pn. *Zarys historyczny i dokumentacja fotograficzna*.

Wymiana pokrycia dachowego z blachy

Inwestycja przewiduje całkowitą wymianę pokrycia dachu i hełmu wieży poprzez demontaż istniejących arkuszy blachy i montaż nowych arkuszy z blachy miedzianej, przy zachowaniu dotychczasowej formy, kształtu i konstrukcji.

Należy uwzględnić ewentualną wymianę całego lub części deskowania, znajdującego się pod demontowanym pokryciem z blachy, w przypadku stwierdzenia, podczas prac demontażowych, jego ubytków lub złego stanu.

Pokrycie należy wykonać z paneli z blachy miedzianej, ukształtowanych w sposób pokrywający się z obecnym kształtem poszczególnych odcinków krzywizn.

Nie planuje się zmian konstrukcyjnych więźby dachowej.

Remont latarni

Ponad dachem wieży znajduje się latarnia, na planie ośmioboku, z łukowymi przęsłami pomiędzy słupami, zwieńczona hełmem. Konstrukcja latarni drewniana, pokryta arkuszami z blachy.

Projektuje się demontaż obecnych okładzin z blachy i montaż nowych okładzin z blachy miedzianej zachowując dotychczasowy kształt i formę latarni.

Gzymsy

Projekt zakłada oczyszczenie, ewentualne uzupełnienie i malowanie gzymsów zlokalizowanych pod i nad latarnią.

Gzymsy pokryte parapetami z blachy miedzianej zapewniającymi poprawne odprowadzanie wody.

Odtworzenie szpica wieży

Ze względu na zły stan techniczny oraz zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców zdemontowano szpic znajdujący się na szczycie wieży. W ramach inwestycji należy wykonać nowy szpic o wymiarach i kształcie poprzedniego, zdemontowanego elementu a następnie zamontować go w jego pierwotnej lokalizacji – jako zwieńczenie hełmu.

Szpic składa się z czterech elementów: (1) dolnego, bazowego elementu; (2) kulistego elementu w części środkowej; (3) smukłego szpicu w części górnej; oraz (4) obrotowego wiatrowskazu zamontowanego na najwyższym elemencie.

(1) Dolny, bazowy element należy wykonać z drewna a następnie pokryć arkuszami z blachy miedzianej. W podstawie, w osi elementu, należy wprowadzić trzpień stalowy trwale zakotwiony w drewnianym trzonie, umożliwiając montaż całego elementu na szczycie hełmu. Sposób oraz głębokość montażu w drewnianym trzonie musi zapewnić stabilność szpica i jego odporność na silny wiatr oraz zmienne warunki atmosferyczne. W górnym krańcu dolnego elementu należy przewidzieć otwór pozwalający na połączenie z najwyższym elementem (3) poprzez jego przedłużenie i wprowadzenie w drewniany trzon.

(2) Środkowy, kulisty element ozdobny należy wykonać z blachy miedzianej wzorując kształt i wymiary na istniejącym, zdemontowanym elemencie będącym w dyspozycji Inwestora. Na górnym i dolnym biegunie sfery należy przewidzieć otwory montażowe do zamontowania elementu na połączeniu dolnej i górnej części szpicu.

(3) Smukły szpic, będący najwyższą częścią zwieńczenia wykonać w rur i prętów stalowych, wzorując się na wcześniejszym, zdemontowanym elemencie. Należy zapewnić jego solidne i stabilne połączenie w niższymi elementami dające gwarancję odporności na silny wiatr i warunki atmosferyczne.

(4) Wiatrowskaz, wykonany z jednego kawałka grubej blachy, wycięty w kształt będący kopią wcześniejszego, zdemontowanego elementu, należy zamontować na najwyższej części szpicu, w sposób umożliwiający jego swobodny obrót pod wpływem wiatru.

Otynkowanie ścian wewnętrznych

Ściany wewnętrzne pomieszczeń, w których znajduje się mechanizm zegarowy, należy oczyścić i pokryć tynkiem gipsowo-wapiennym a następnie pomalować farbą do wnętrz w kolorze białym.

Konserwacja elementów drewnianych

Wewnątrz wieży, widoczne na trzech poziomach drewniane elementy konstrukcyjne (słupy, belki, stropy) należy pokryć preparatem do ochrony drewna zabezpieczającym przed grzybami, pleśnią i owadami. W razie potrzeby dokonać napraw lub uzupełnień.

Renowacja mechanizmu zegara

W ramach inwestycji przewiduje się remont i renowację mechanizmu zegara przywracające prawidłowe funkcjonowanie urządzenia. Naprawę należy wykonać pod nadzorem i zgodnie z wytycznymi specjalisty. Należy przewidzieć uzupełnienie mechanizmu o brakujące elementy. Wszystkie elementy mechanizmu należy oczyścić i zabezpieczyć przed korozją.

Wymiana tarcz zegara

Podczas renowacji i remontu mechanizmu zegara należy przewidzieć wykonanie i montaż nowych tarcz zegarowych z naniesionymi indeksami godzinowymi oraz wykonanie i montaż nowych wskazówek.

Sporządzony przez wykonawcę projekt nowych tarcz zegarowych, określający wymiary i materiał tarczy oraz wielkość, kolor i rodzaj czcionki oznaczeń indeksu godzinowego, należy uzgodnić z Konserwatorem Zabytków wraz z uzyskaniem jego pozytywnej opinii.

Oświetlenie

Inwestycja przewiduje także montaż oświetlenia wnętrza latarni wieży oraz podświetlenie od wewnątrz tarcz zegara. Instalacja wyposażona w czujniki zmierzchu z możliwością ręcznego włączania/wyłączania.

Zamiarem Inwestora jest stworzenie z latarni punktu orientacyjnego w skali miasta, zatem zdecydowano o podświetleniu latarni światłem rozproszonym w jej wnętrzu.

Zalecenia ogólne

Wszystkie roboty budowlano-montażowe prowadzić przestrzegając ogólne zasady i przepisy BHP oraz ppoż. oraz szczególne wymagania podane przez producentów zastosowanych wyrobów. Przy wykonywaniu robót kierować się obowiązującymi normami i przepisami.

ŚRODKI TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE ZAPOBIEGAJĄCE NIEBEZPIECZEŃSTWOM WYNIKAJĄCYM Z WYKONYWANIA ROBÓT:

- Prowadzenie robót pod nadzorem osoby uprawnionej,
- Stosowanie sprawnego sprzętu oraz materiałów posiadających wymagane atesty, świadectwa i aprobaty techniczne,
- Przeszkolenie pracowników w zakresie wymogów bhp,
- Stosowanie środków ochrony indywidualnej pracowników,
- Zapewnienie na placu budowy środków pierwszej pomocy i podręcznego sprzętu gaśniczego,
- Instruktaż pracowników przez kierownika budowy przed przystąpieniem do wykonywania robót szczególnie niebezpiecznych.

4. ROZWIĄZANIA NIEZBĘDNYCH ELEMENTÓW WYPOSAŻENIA BUDOWLANO-INSTALACYJNEGO

4.1. Instalacje elektroenergetyczne

Przedmiot i podstawa opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt techniczny przebudowy instalacji elektrycznych wewnętrznych w budynku Ratusza przy Placu Odrodzenia 1 w Boguszowie-Gorcach.

Dokumentację opracowano w oparciu o:

- wytyczne dostarczone przez Inwestora,
- projekt architektoniczny,
- wytyczne innych branż,
- obowiązujące przepisy i normy dotyczące instalacji elektrycznych.

Zakres opracowania

Niniejsze opracowanie obejmuje swoim zakresem:

- tablicę TIW,
- instalację oświetlenia iluminacyjnego.

Normy i przepisy

Przy projektowaniu uwzględniono wymagania aktualnie obowiązujących norm i przepisów, a w szczególności zestaw norm PN-IEC 60364, Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych, PN-IEC 60364-5-523, Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Obciążalność prądowa długotrwała przewodów, PN-IEC 60364-4-443 Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed przepięciami. Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi, PN-IEC 60364-5-54 Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Uziemienia i przewody ochronne, PN-EN 12464-1 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy.

Charakterystyka obiektu

Ułożyć należy nowe zasilanie obiektu. Od istniejącej tablicy piętrowej poddasza ułożyć należy przewód

YDY(żo)5x6mm². Przewód wprowadzić do projektowanej rozdzielniczy iluminacji wieży. Przewód w lokalu na całej długości ułożyć w rurze instalacyjnej. W przestrzeni korytarza przewód układać w brzuździe pod tynkiem.

Rozdzielnica TIW

Do zasilania oświetlenia iluminacyjnego w obiekcie projektuje się rozdzielnicę TIW, która została zlokalizowana na komunikacji wieży. Rozdzielnicę projektuje się w oparciu o obudowy firmy Hager, z możliwością zastosowania zamienników firm Eaton Moeller, Schneider Electric lub Legrand. Będzie to rozdzielnica naścienna, w obudowie metalowej zamykanej na klucz. Drzwi pełne. Zasilanie rozdzielnic w układzie TN-S. Rozdzielnica wyposażona będzie w osprzęt elektryczny montowany na szynach TH. Wszystkie odpływy oznaczyć w sposób czytelny i zrozumiały zgodnie ze schematem ideowym według rysunku E1, który również należy umieścić wewnątrz w/w rozdzielniczy.

Główny wyłącznik pożarowy

Wyłącznik pożarowy obiektu bez zmian.

Instalacja oświetlenia iluminacyjnego

Istniejące oprawy oświetlenia należy zdemontować wraz z istniejącymi przewodami. Nowe obwody oświetleniowe wykonać kablami YKY(żo)3x2,5mm²; 1kV. Dla oświetlenia latarni zastosować należy energooszczędne oprawy LED o stopniu ochrony IP66 i odporności na uderzenie IK09 świecące do góry oświetlające łuki latarni. Dla podświetlenia tarcz zegara zastosować oświetlenie systemem diód LED np. Crystal Panel o barwie światła 6500K. Dla zasilania paneli zastosować niskonapięciowe zasilacze oraz ściemniacze umożliwiające korektę jasności podświetlenia. Jako ochronę przed porażeniem zaprojektowano szybkie wyłączanie zasilania. Oświetlenie będzie sterowane automatycznie od zegara astronomicznego.

Prowadzenie instalacji

Instalacje wewnętrzne należy prowadzić w tynku oraz na tynku w rurach instalacyjnych ochronnych. Podczas prowadzenia tras należy przestrzegać min. odległości pomiędzy instalacjami zasilającymi, a teletechnicznymi.

Zabezpieczeniu przepustów instalacyjnych w elementach oddzielenia przeciwpożarowego i wydzielających przestrzenie wydzielone pożarowo zapewniając klasę odporności ogniowej zgodną klasą odporności ogniowej danej przegrody przy pomocy rozwiązania systemowego dobrane do rodzaju instalacji i danej przegrody

Ochrona przeciwporażeniowa i połączenia wyrównawcze

Urządzenia elektryczne zainstalowane według niniejszego opracowania projektowego chronione będą przed dotykiem bezpośrednim i dotykiem pośrednim.

Ochrona przed dotykiem bezpośrednim

Ochrona przed dotykiem bezpośrednim zapewniona jest przez zastosowanie izolacji roboczej dla wszystkich urządzeń. Dla rozdzielnic ochrona przed dotykiem bezpośrednim zapewniona jest przez zastosowanie osłon zewnętrznych.

Ochrona przed dotykiem pośrednim

Urządzenia elektryczne instalowane zgodnie z niniejszym projektem będą zasilane napięciem niebezpiecznym 230/400VAC w układzie TN-S. Jako dodatkowa ochrona przeciwporażeniowa przed dotykiem pośrednim będzie zastosowane połączenie wszystkich części przewodzących nie będących pod napięciem z przewodem

ochronnym PE i szybkie wyłączenie napięcia zasilania za pomocą urządzeń ochronnych nadprądowo i różnicowo-prądowych. Chronione urządzenia połączone będą z szynami PE w sposób zapewniający pewne i trwałe połączenie.

Instalacja przeciwprzepięciowa

Zgodnie z normą PN-IEC 60364-4-443 w obiekcie zaprojektowano ochronę przeciwprzepięciową poprzez zastosowanie ograniczników przepięć typu T1+T2 w tablicy TIW. Zastosowana ochrona zabezpiecza urządzenia i aparaturę przed skutkami przepięć łączeniowych pochodzących z sieci energetycznej oraz z wyładowań atmosferycznych.

Wymogi BHP

Przy realizacji projektu należy przestrzegać przepisów BHP zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr. 47, poz. 401). Na terenie budowy powinna znajdować się apteczka z wyposażeniem umożliwiającym udzielenie pierwszej pomocy w razie wypadku. Pracownicy zatrudnieni przy budowie powinni być przeszkoleni w zakresie BHP

Uwagi końcowe

Przy wykonywaniu instalacji należy przestrzegać następujących zasad:

- Trasowanie należy wykonać zgodnie z projektem technicznym, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie bezkolizyjnego przebiegu instalacji z instalacjami innych branż,
- trasy przewodów powinny przebiegać pionowo lub poziomo, równolegle do krawędzi ścian i stropów.

Po zakończeniu robót należy przeprowadzić badania obejmujące oględziny, pomiary i próby zgodnie z PN-IEC 60364-6-61.

Wszystkie urządzenia i osprzęt elektryczny zastosowany w niniejszym opracowaniu projektowym, a podlegające obowiązkowi certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczenia tym znakiem, oraz podlegające wystawieniu przez producenta deklaracji zgodności (wg ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 o systemie zgodności i wydane na jej podstawie akty prawne, Dz. U. z 2002r. Nr 166, poz. 1360), spełniają wyżej wymienione wymogi i posiadają deklaracje zgodności.

Określone w projekcie typy urządzeń i materiałów podano dla wyznaczenia standardu technicznego. Wykonawcy robót przysługuje prawo ich zastąpienia przez materiały i urządzenia nie gorszej jakości o równoważnych parametrach technicznych. Decyzję o zatwierdzeniu materiału zamiennego podejmuje upoważniony przedstawiciel inwestora, w przypadkach koniecznych po konsultacji z projektantem. Wykonawca proponujący urządzenia i materiały zamienne odpowiedzialny jest za sprawdzenie możliwości ich zastosowania pod każdym względem. Wszelkie rozwiązania techniczne, organizacyjne i inne związane z prawidłową realizacją inwestycji i przekazaniem obiektu Inwestorowi, a nie zawarte w komplecie materiałów zwanych dalej projektem budowlanym winny być wykonane zgodnie z obowiązującymi normami, sztuką budowlaną i zasadami realizacji obiektu, jego części i wyposażenia.

Wszystkie urządzenia elektryczne niniejszego projektu należy instalować zgodnie z normą PN-IEC - 60364 i innymi obowiązującymi normami i przepisami budowy urządzeń elektrycznych. Całość instalacji wykonać pod nadzorem osoby uprawnionej i w ścisłej koordynacji z pozostałymi instalacjami.

5. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ

Prace będące przedmiotem inwestycji pozostają bez wpływu na aktualne parametry przeciwpożarowe obiektu.

II PROJEKT TECHNICZNY – CZĘŚĆ RYSUNKOWA